

Chefsjustitieombudsmannen  
Erik Nymansson

## Kritik mot Utbildningsnämnden i Båstads kommun för att ett beslut om utskrivning från en gymnasieskola bl.a. saknat information om hur beslutet kunde överklagas

**Beslutet i korthet:** Rektorn vid Akademi Båstad Gymnasium har beslutat att skriva ut en elev från skolan på grund av frånvaro. Beslutet saknade bl.a. information om hur det kunde överklagas.

Varken skollagen eller gymnasieförordningen innehåller bestämmelser om överklagande vad gäller utskrivning från gymnasieskolan. Tre förvaltningsrätter har dock bedömt att denna typ av beslut får överklagas enligt förvaltningslagen.

ChefsJO konstaterar att det i avsaknad av överrättspraxis i vart fall kan sägas vara osäkert om ett beslut om utskrivning från gymnasieskolan får överklagas och att det är angeläget att en beslutsmyndighet vid varje tvekan om överklagbarhet lämnar en underrättelse om hur ett beslut kan överklagas.

Beslutet om utskrivning från gymnasieskolan borde därför ha innehållit en sådan underrättelse.

### Anmälan

I en anmälan till JO klagande AA på rektorn vid Akademi Båstad Gymnasium i Båstads kommun. Hon förde bl.a. fram att hennes son skildes från sin utbildning på ett rättsosäkert sätt genom att rektorn fattade ett skriftligt beslut om utskrivning som saknade både angivet lagstöd och överklagandehänvisning.

### Utredning

JO begärde att Utbildningsnämnden i Båstads kommun skulle yttra sig över anmälan i aktuell del. Av yttrandet framgick bl.a. följande.

Varken skollagen eller gymnasieförordningen innehåller bestämmelser om hur den aktuella typen av beslut ska överklagas. Kommunen har därför varit av uppfattningen att det inte rör sig om ett överklagbart beslut, varför någon besvärshänvisning inte heller har bifogats. Kommunen har dock i samband med yttrandet till JO bedömt att beslutet hade gått att överklaga (jämför Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 27 april 2015 i mål nr 1415-15). Kommunen konstaterar därmed en brist i att en besvärshänvisning inte bifogats beslutet. Kommunen beklagar det inträffade och har skickat en kopia på beslutet

samt en besvärshänvisning för att den enskilde ska ha fått korrekt information om hur den går till väga för att överklaga beslutet. Kommunen konstaterar även att rektorn brustit i handläggningen genom att inte ha angett tillämpligt lagrum.

Kommunen kommer att se över sina rutiner för att något liknande inte ska inträffa igen. Inom ramen för översynen kommer barn- och utbildningsförvaltningen att ta fram en beslutsmall som beslutsfattare kan använda i ärendetypen. Användandet av beslutsmallen kommer att säkerställa att framtida beslut innehåller motivering av beslutet med hänvisning till relevant lagstiftning samt en tydlig besvärshänvisning.

### **Rättslig reglering**

Av 12 kap. 4 a § första stycket gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att om en elev har påbörjat en utbildning och därefter har uteblivit från utbildningen under mer än en månad i följd, utan att detta har berott på sjukdom eller beviljad ledighet, ska eleven anses ha avslutat utbildningen. Rektorn får dock enligt andra stycket besluta att eleven inte ska anses ha avslutat utbildningen trots att förutsättningarna i första stycket finns, om det finns synnerliga skäl.

Enligt 32 § förvaltningslagen (2017:900) ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klagande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Av 33 § förvaltningslagen framgår att en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende så snart som möjligt ska underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid.

Av förarbetena till förvaltningslagen framgår att kravet att parten ska ha rätt att överklaga inte ska tolkas snävt. En underrättelse om hur man överklagar ska lämnas även i situationer när det för den beslutande myndigheten framstår som osäkert om beslutet får överklagas av parten. Eftersom det exklusivt ligger på överinstansen att pröva frågan om överklagbarhet får beslutsmyndigheten pröva frågan utifrån ett rimligt antagande om beslutets karaktär för partens del, där varje tvekan i frågan bör leda till att information om hur man överklagar lämnas (se prop. 2016/17:180 s. 324).

Ett beslut får enligt 41 § förvaltningslagen överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt.

## Bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att rektorn vid Akademi Båstad Gymnasium den 7 april 2026 beslutade att skriva ut AA:s son från skolan på grund av frånvaro. Beslutet saknade uppgift om vilka föreskrifter som hade tillämpats och information om hur beslutet kunde överklagas.

Som kommunen har fört fram i sitt yttrande innehåller varken skollagen eller gymnasieförordningen bestämmelser om överklagande vad gäller utskrivning från gymnasieskolan. I 41 § förvaltningslagen finns dock en allmän bestämmelse om förvaltningsbesluts överklagbarhet som säger att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Förvaltningsrätten i Jönköping (mål nr 1415-15), Förvaltningsrätten i Malmö (mål nr 12297-2024 och 14813-2024) och Förvaltningsrätten i Luleå (mål nr 36-2026) har bedömt att beslut gällande utskrivning från gymnasieskolan är överklagbara enligt förvaltningslagen.

Bestämmelsen om underrättelse om överklagande i 33 § förvaltningslagen är viktig ur rättssäkerhetssynpunkt eftersom den syftar till att säkerställa att en part får nödvändig information för att kunna ta till vara sin rätt och överklaga ett beslut. En beslutsmyndighet måste göra en preliminär bedömning av om ett beslut får överklagas, men detta är en fråga som ytterst avgörs av överinstansen. Det är därför, som framhålls i förarbetena till förvaltningslagen, angeläget att beslutsmyndigheter vid varje tvekan om överklagbarhet lämnar en underrättelse om hur ett beslut kan överklagas.

I avsaknad av överrättspraxis kan det i vart fall sägas vara osäkert om ett beslut om utskrivning från gymnasieskolan får överklagas. Beslutet att skriva ut AA:s son borde därför ha innehållit en sådan underrättelse. Beslutet skulle även i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser ha innehållit uppgifter om vilka föreskrifter som hade tillämpats. Utbildningsnämnden i Båstads kommun kritiseras för dessa brister. Det är positivt att kommunen kommer att se över sina rutiner och att en beslutsmall kommer att tas fram.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av chefsJO Erik Nymansson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Maria Jacobsson har föredragit ärendet och byråchefen Dan Johansson har deltagit i beredningen.